

Meester in het oeroessen

door Coen de Jonge

Hij heeft veel appeltjes te schillen. Bijvoorbeeld met Bert Vuijsje, die in 1968 zijn plaat *The Present Is Past* met Dick van der Capellen nog wel zo lovend had besproken: Plaat van de Maand in *Jazzwereld!* Later brandde hij de muziek van Chris Hinze (1938) stelselmatig af. Nog erger maakte jazzscribent Eddy Determeyer het in Hinzes ogen. Die boorde hem jarenlang elke keer de grond in. Had het het bijvoorbeeld over 'de slijmerige klanksoep' die hij zou maken. 'De muziek van Hinze is en blijft zo vlak als een voetbalveld en zo ondiep als een pierenbadje.'

Ook freejazzers moeten het ontgelden. Dat zijn lui die volgens Hinze kozen voor de meest vrije en daarmee in aanleg ook gemakkelijkste vorm van jazz. En ze begonnen ook nog eens een soort hetze, nadat hij had geweigerd lid te worden van hun nieuwe vakbond. 'De zogenaamde vrijheid die in progressieve kringen heerste, werd al gauw een ideologische gevangenis.' En dan wilden ze allemaal meevreten uit de subsidiepotten. Free jazzmuziek, 'het moest in de eerste plaats krankzinnig en onspeelbaar zijn.'

Hinze zelf werd overigens loeikwaad toen zijn subsidieverzoek van in totaal een ton voor een reis naar Tibet werd afgewezen. 'Opvallend is de buitengewoon royale wijze van begroten', luidde de motivering van de ambtenaren.

Aan Ruud Jacobs (producer van zijn plaat *Stoned Flute*, een eis van CBS-directeur John Vis) had hij ook niet veel. En dan die programmeurs van Mojo die hem niet meer voor North Sea Jazz wilden boeken. Hun collega's in Friesland die onderling samenspannen zodat hij daar nooit meer in een theater terecht kon. Louis van Dijk – ook een lul, die hem niet wilde verdedigen ('Typisch Louis, geen partij kiezen, lekker met iedereen meelullen en uit de wind blijven') toen collega Jasper van 't Hof eiste dat zijn honorarium voor een plaatopname eindelijk eens werd betaald.

Kortom, er zit heel wat oud zeer bij de fluitist, die toch kan bogen op een luisterrijke loopbaan en een verworvenheid als het BN'erschap – en dat is iets wat voor de gemiddelde jazzmuzikant niet is weggelegd. 'Je pakt de kruimels die je pakken kunt en bewaart je dromen voor een later ogenblik', meldt hij op zeker moment. Had hij van saxofonist Jerome Richardson geleerd.

Chris Hinze kreeg zijn eerste pianolessen van Eric Krans (van de Dixieland Pipers). Tegelijkertijd kreeg hij van zijn leraar ook al een idee van de zakelijke aspecten van de branche. Na een jaar pianoles begon hij zijn eigen dixielandband The Shoe Shine Stompers. De boekingen deed hijzelf, via de telefoon van buurvrouw Amilda. Soms legde hij dan een kwartje bij het toestel, soms ook niet. 'Dat geld moest er wel zijn.'

Toen hij de plaat *Concorde* van het Modern Jazz Quartet had gehoord ging hij helemaal om: hij nam bij Frans Elsen les om ook deze muziek te leren spelen. Eigenlijk wilde hij altijd criminologie studeren, maar de toegang tot die studie werd geblokkeerd door zijn middelbare school; hij werd op zijn 21ste van het Haagse Thorbecke-lyceum getrapt omdat hij a) vader was geworden en b) de leider was van een nachtcluborkest. Een paar weken later hoorde Hinze de plaat *Opus de Jazz* van Milt Jackson. Vooral de fluitsolo's van Frank Wess spraken hem zeer aan. De combinatie fluit en jazz, dat was het.

Voorlopig nam hij nog allerlei andere baantjes aan, zoals in de groep King Boys, een schlagerorkestje. En hij pieelde nu en dan wat op de Grassi-dwarsfluit die hij had gekocht. Met zijn pianospel zou hij nooit de top bereiken; dat voelde hij wel aan. Daarom ging hij vanaf 1963 klassiek fluit studeren. In 1965 deed hij toelatingsexamen voor het Koninklijk Conservatorium. Zijn leraar daar werd Frans Vester van het Danzi Quintet. Later mocht hij ook nog in Boston studeren, aan het beroemde Berklee College of Music. 'Daarna heb ik nooit meer een noot van een jazz-standard gespeeld. Inmiddels zou ik het ook niet meer kunnen.'

Even voor zijn vertrek naar Boston had hij nog het album *Telemann My Way* opgenomen, een plaat die meteen heel goed ging lopen. Daarna kwamen er meer van dat soort – waar hij zijn studiegenoten maar niks over vertelde. Hij mocht zelfs al snel een Edison ophalen bij Willem Duys.

Auteur Kees Ruys (1955, ook biograaf van schrijfster Aya Zikken) heeft een dikke 600 bladzijden nodig om het turbulente leven van Chris Hinze weer te geven. Hij had nog wel een rondje eindredactie kunnen inlassen. Papa Bouz Jazz Band? Bill Hailey? Peter Urskine? L'Olimpia? 'Volledig total loss'?

Die omvang van het boek wordt veroorzaakt door een overvloed aan details; zo heeft Ruys ook de voorgeschiedenis van de familie Hinze diepgaand uitgegraven. Het beeld van de hoofdpersoon dat zich geleidelijk ontvouwt kan worden samengevat in de woorden van een reisgenote bij een trip door Azië: 'Chris is echt een meester in het *oeroessen*: regelen, scharrelen, ritselen, manipuleren...'

Dochter Anet: 'Chris was gewoon een echte Indische jongen: sportwagens, scheuren, kekke kleren, grote huizen.' Die karaktertrek wordt in vergelijkbare bewoordingen ook door anderen geschetst. Hij kon bellen als de beste, verzorgde meestal zijn eigen boekingen en handelde als het even uitkwam net zo makkelijk in auto's en vastgoed. Voor risico's was Hinze totaal niet bang. Het leidde soms ook tot tonnen schuld aan deze of gene, dat wel.

Een buitengewoon onrustige en ongeduldige persoonlijkheid, een Adhd'er zouden ze nu zeggen, die heel goed – maar ook zeer hardnekkig – was bij het doorzetten van

zijn zin. Hij kreeg op zeker moment zelfs de dalai lama zo gek om een tekst in te spreken die later op het album *Tibet Impressions* kwam te staan.

Kees Ruys: *Chris Hinze – een biografie*

Uitgeverij In de Knipscheer, Haarlem

608 pagina's (met cd), € 34,50

ISBN 978 90 6265 888 6

Bron: *Jazzbulletin*, nr. 99, juni 2016